

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SULMIERZYCE NA LATA 2016-2018

I. WSTĘP I OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Rodzina jako podstawowa grupa społeczna, która stanowi fundament całego społeczeństwa spełnia wiele istotnych funkcji. Głównie należy do nich, zaspokajanie potrzeb społecznych, psychicznych i emocjonalnych swoich członków. Rodzina jest pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy a także umiejętności oceny sytuacji. Jest ona także pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym w życiu każdego dziecka. Nadrzędnym celem polityki prorodzinnej jest stworzenie warunków do pełnego rozwoju rodziny. By to założenie mogło być realizowane, muszą zostać wykorzystane rozwiązania pozwalające zastąpić dominującą obecnie zasadę opiekuńczości państwa, zasadą pomocniczości wobec rodziny. W tym celu w Sulmierzycach opracowany został Gminny Program Wspierania Rodziny obejmujący lata 2016-2018.

Program ten opracowany został na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2015 roku poz. 1515 ze zm.).

W myśl w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Program Wspierania Rodziny Gminy Sulmierzyce na lata 2016-2018 jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulmierzyce na lata 2014-2020.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrożenie i realizację Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulmierzycach.

II. CELE PROGRAMU

Cel główny: Tworzenie warunków umożliwiających realizowanie na terenie Gminy Sulmierzyce wspólnej polityki na rzecz wzmacniania rodziny.

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
2. Wsparcie materialne dla ubogich rodzin z dziećmi.
3. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

III. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu będą:

- rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny w kryzysie,
- rodziny dysfunkcyjne,
- rodziny i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,

- mieszkańcy gminy, instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny.

IV. ANALIZA SWOT GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Mocne strony:

- realizacja programów osłonowych i profilaktycznych,
- kompetentna kadra pomocy społecznej (świadomość stałego dokształcania się i doskonalenia umiejętności osób działających na rzecz rodziny),
- otwartość Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym,
- ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- koła zainteresowań, zajęcia pozaszkolne i pozalekcyjne, organizacja czasu wolnego w okresie ferii i wakacji (Gminna Biblioteka Publiczna, szkoły, świetlice wiejskie),
- oferty sportowe i baza lokalowa (boisko ORLIK, kluby sportowe, zajęcia aerobiku, zajęcia taneczne, zajęcia siatkówki, harcerstwo),
- funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie Gminy,
- odpowiednia ilość kadry wykonującej pracę socjalną.

Słabe strony:

- brak na terenie Gminy ośrodków wsparcia dziennego, organizacji pozarządowych realizujących programy i projekty z zakresu wspierania rodziny,
- brak mieszkań chronionych i socjalnych.

Szanse:

- polityka państwa przyjazna rodzinom,
- możliwość stosowania działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu osób i rodzin nim zagrożonych,
- niestabilny system prawny dotyczący wspierania rodziny i pomocy społecznej,
- brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne,
- tworzenie nowych form pracy z rodziną.

Zagrożenia:

- osłabienie funkcji opiekuńczej rodziny,
- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej,
- rozszerzenie zjawisk patologicznych (tj. przemoc, alkoholizm, uzależnienia).

V. DIAGNOZA

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulmierzycach aktualnie znajduje się 214 rodzin, z czego 52,8 % stanowią rodziny z dziećmi (113 rodzin z dziećmi). W rodzinach tych wychowuje się 225 dzieci.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS

Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1	30	88
2	64	263
3	13	66
4	3	19
5	2	14
6	1	8

Głównymi przesłankami przyznania świadczeń z pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Poniższa tabela przedstawia powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej dla rodzin z dziećmi, przez GOPS w Sulmierzycach.

Tabela nr 2. Przesłanki uprawniające do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej.

Ubóstwo	155
Długotrwała lub ciężka choroba	104
Bezrobocie	102
Potrzeba ochrony macierzyństwa	46
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	24
Niepełnosprawność	21
Alkoholizm	19
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4
Przemoc w rodzinie	2
Bezdomność	2
Zdarzenie losowe	1

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Na terenie Gminy Sulmierzyce działają sprawnie dwa przedszkola w Sulmierzycach i Bogumiłowicach, oraz jeden oddział przedszkolny w Dworszowicach Pakoszowych. Opieką tych placówek objętych jest łącznie 114 dzieci, co przedstawia się w następujący sposób:

- Publiczne Przedszkole w Sulmierzycach - 72 dzieci,
- Przedszkole w Bogumiłowicach - 31 dzieci,
- Oddział Przedszkolny w Dworszowicach Pakoszowych – 11 dzieci.

Edukacja szkolna w Gminie Sulmierzyce realizowana jest w 3 szkołach podstawowych – łącznie 306 uczniów oraz jednym Gimnazjum – 114 uczniów.

Dodatkowo wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od szkoły podstawowej do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z posiłku w formie jednego dania gorącego lub pełnego obiadu w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie żywienia”. W 2015r. z nieodpłatnych posiłków skorzystało 167 dzieci.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Tabela nr 3. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Rodzaj pieczy zastępczej	2014	2015
Rodziny zastępcze	3	3
Domy Dziecka/placówki	0	0

VI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Cel szczegółowy I : Wspieranie funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2016-2018	Liczba monitorowanych rodzin.	Środki własne
Wsparcie rodzin przez asystenta rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	2016-2018	Liczba asystentów w stosunku do liczby wspieranych rodzin	Środki własne
Działania edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Życia Rodzinnego	2016-2018	Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi w stosunku do toczących się postępowań	Środki własne realizatorów
Monitorowanie rodzin borykających się z problemami uzależnienia, motywowanie do podjęcia terapii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2016-2018	Liczba osób, które podjęły terapię w stosunku do liczby osób uzależnionych	Środki własne realizatorów

Cel szczegółowy II. Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Świadczenie z pomocy społecznej rodzinom, żyjącym w trudnych warunkach materialnych	GOPS	2016-2018	Liczba rodzin objętych pomocą finansową	Środki własne, środki zewnętrzne
Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloprobremowych do przedszkoli	GOPS, Gmina, Przedszkola	2016-2018	Liczba dzieci z rodzin wieloprobremowych uczęszczających do przedszkola	Środki własne realizatorów
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłku w szkole i przedszkolu	GOPS, Gmina, Szkoły, Przedszkola	2016-2018	Liczba dożywianych dzieci w stosunku do złożonych wniosków	Środki własne, środki zewnętrzne
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne, podręczniki i wyprawki	GOPS, Gmina, Szkoły	2016-2018	Liczba zakupionych wyprawek szkolnych w stosunku do złożonych wniosków	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

Współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Gminy Sulmierzyce w pieczy zastępczej	Gmina, GOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2016-2018	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Środki własne realizatorów
Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych	Gmina, Szkoły	2016-2018	Liczba przyznanych stypendiów w stosunku do złożonych wniosków, liczba przyznanych zasiłków szkolnych w stosunku do złożonych wniosków	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy III: Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegającym m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym	GOPS	2016-2018	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	Środki własne
Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych	GOPS, GKRPA, Szkoły, Poradnia Życia Rodzinnego	2016-2018	Liczba udzielonych porad, liczba realizowanych programów profilaktycznych, liczba osób korzystających z porad	Środki własne realizatorów

Działania związane ze zmniejszeniem liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	GOPS, PCPR, GKRPA, organizacje pozarządowe	2016-2018	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Środki własne realizatorów
Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci	GOPS, GKRPA, Szkoły	2016-2018	Liczba realizowanych programów profilaktycznych, liczba osób biorących udział w programach	Środki własne realizatorów
Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych pomocy asystenta rodziny.	GOPS	2016-2018	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	Środki własne
Działania korekcyjno-edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie	GOPS, PCPR, organizacje pozarządowe	2016-2018	Liczba przeprowadzonych akcji, prelekcji, pogadanek, liczba osób biorących udział w akcjach	Środki własne realizatorów
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę	GOPS, Szkoły, Biblioteka Publiczna, kluby sportowe, świetlice wiejskie	2016-2018	Liczba placówek wsparcia dziennego	Środki własne realizatorów
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży	GOPS, Policja, Szkoły, GKRPA	2016-2018	Liczba przeprowadzonych akcji, pogadanek, udzielonych porad	Środki własne realizatorów
Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi	GOPS, GKRPA	2016-2018	Liczba zorganizowanych grup wsparcia	Środki własne realizatorów

Cel szczegółowy IV: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	GOPS, Szkoły	2016-2018	Liczba dzieci sprawiających trudności wychowawcze biorących udział w spotkaniach z pedagogiem i psychologiem szkolnym	Środki własne realizatorów
Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	GOPS, Urząd Gminy, Szkoły	2016-2018	Liczba dzieci biorących udział w zajęciach rozwijających ich zainteresowania, liczba działający h kółek zainteresowań do liczby zaplanowanych	Środki własne realizatorów
Rozwój i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	GOPS, Szkoła, Policja, Urząd Gminy	2016-2018	Liczba realizowanych programów	Środki własne realizatorów
Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego	GOPS, Szkoły, Gminna Biblioteka Publiczna	2016-2018	Liczba przeprowadzonych akcji, liczba wolontariuszy	Środki własne realizatorów
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	GOPS, Szkoły, Gminna Biblioteka Publiczna, świetlice wiejskie	2016-2018	Liczba organizowanych zajęć w stosunku do zaplanowanych, liczba dzieci biorących udział w zajęciach dodatkowych	Środki własne realizatorów
Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	GOPS, Szkoły	2016-2018	Liczba przeprowadzonych pogadanek, udzielonych porad	Środki własne realizatorów

VII. PRZEWDYWANE REZULTATY PROGRAMU

- poprawa funkcjonowania rodzin z trudnościami w sprawach opiekuńczo- wychowawczych,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie,
- integracja działań różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny,
- stworzenie skutecznego systemu rozwiązywania problemów rodziny,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny i jej członków,
- zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej,
- podniesienie kompetencji i kwalifikacji osób biorących udział w projektach systemowych.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulmierzycach przy współpracy z następującymi instytucjami :

- Urzędem Gminy w Sulmierzycach,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminną Biblioteką Publiczną w Sulmierzycach,
- Poradnią Życia Rodzinnego,
- **Samodzielnym Publicznym Gminnym Ośrodkiem Zdrowia,**
- placówkami oświatowymi.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sulmierzyce są:

1. Środki zabezpieczone corocznie w budżecie gminy w Dziale 852 w rozdziałach :

- 85201- placówki opiekuńczo- wychowawcze-środki zabezpieczone na 2016r. -2000 zł,
- 85204- rodziny wspierające- środki zabezpieczone na 2016r.-2000 zł,
- rodziny zastępcze,
- 85205- asystent rodziny- środki zabezpieczone na 2016r. -1600 zł.

2. Środki zewnętrzne.

85206- wspieranie rodziny – 17.700,00 zł.

X. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring będzie polegał na:

- przygotowaniu i przedstawieniu sprawozdania kwartalnego, półrocznego i rocznego,
- zbieraniu danych na temat rodziny i ich analiza.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań badana za pomocą ankiet, wywiadów środowiskowych, list wypłat zasiłków, list dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach.

Koordynatorem zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulmierzycach.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy przedstawia Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Sprawozdania rzeczowo- finansowe z zakresu wspierania rodziny będą przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.